

Ljubljana, 11. 5. 2022

Javno pismo Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani proti namestitvi spomenikov in vrtnih skulptur iz parka protokolarnega objekta Brdo v Park vojaške zgodovine v Pivki

Že pred začetkom predsedovanja Slovenije Svetu EU, v pomladi 2021, je zainteresirano in strokovno javnost zmotila odstranitev spomenika maršala Tita iz parka na Brdu pri Kranju, kjer je potekala glavna dogodka v okviru predsedovanja. Sporočeno je bilo, da so skulpturo odstranili, da jo bodo konservirali-restavrirali. Kip je leta 1947 izdelal hrvaški kipar Antun Augustinčič. Spomenik je več let stal v Ljubljani, kasneje so ga prenesli na Brdo pri Kranju v parkovno ureditev med kipe socialističnega obdobja. V kranjskem združenju borcev za vrednote NOB so se na upravljalce obrnili z vprašanji, zakaj so kip odstranili, a dobili le odgovor, da je delo potrebno prenove.

Zbirka skulptur v parku Brdo in v dvorcu Brdo je bila najbolj celosten prikaz kiparstva poznih štiridesetih in petdesetih let na prostem v Sloveniji. Šlo je za eno od redkih javnih zbirk kipov, nastalih okoli sredine preteklega stoletja, pod katere so podpisani avtorji, kot so Ivan Zajec, Ivan Napotnik, Tine Kos, Frane Kršinič, Boris Kalin, Grga Antunac, Vanja Radauš, Frančišek Smerdu, Karel Putrih, Zdenko Kalin, Stane Keržič in Stojan Batič. Gre za odlična, pomembna dela tega obdobja in vrhunske kiparje, nekateri od njih so bili tudi vplivni profesorji na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani.

Za likovno zbirko dvorca je bila odgovorna Narodna galerija v Ljubljani, za vrtno kipe Zavod za varstvo kulturne dediščine, le Titov spomenik je sodil v zbirko Muzeja novejšje zgodovine.

Direktor muzeja Jože Dežman je posvojil vso zbirko in kot razlog za predstavitev navaja, da je bila ta zanemarjena. Toda kipov, ne le zgoraj omenjenega Augustinčičevega dela, temveč kar 11 kipov iz zgodnjega povojnega obdobja, niso konservirali-restavrirali (smo brez kakršnegakoli poročila o opravljenih posegih). Povsem so jih umaknili iz zaščitene območja parka protokolarnega objekta Brdo. Tam so pustili samo en kip Zdenka Kalina in starejše delo Karla Putriha. Potreba po konservatorsko-restavratorskih posegih nikakor ne opravičuje selitve kipov iz njihove parkovne lokacije na Gorenjskem, čeprav se pojavljajo govornice, da je selitev v nekdanjo italijansko vojašnico začasna. Odpeljani so namreč v Park vojaške zgodovine Pivka, kjer na novo postavljeni in interpretirani ne bodo več na očeh politikov in drugih pomembnih gostov, ki so vabljeni na Brdo. V Pivki bodo zgolj še bronasta trupla v depozu zgodovine, nič več živa zgodovinska pripoved o preraščanju partizanske borbe v delo povojnega časa s poudarjanjem tipiziranih figur časa.

Po poročilih medijev so deponirani kipi trenutno zgolj naloženi pred nekdanjo vojašnico, a naj bi jih najkasneje do jeseni razstavili v parku po avtorskem konceptu, ki ga snuje arhitekt Ira Zorko. Kipi bodo, kot je videti, trdno privijačeni(!?). Zasnova zastavlja veliko mero dvoma v zgodbo o začasnosti njihove premestitve, potrebne zaradi preliminarnih preiskav in konservatorsko-restavratorskih posegov. V njenem ozadju je jasno berljiva želja po brisanju zgodovinskega in umetnostnega spomina ter skrunitev, čiščenje dela zgodovine parkovnega kompleksa Brdo. Igrišče za golf naj zamenja v depoje odrinjene vrtno skulpture?

Iz načina, ko se premestitve izvajajo skrivoma, brez celostne strokovne in javne debate pred premestitvijo in brez utemeljitve tega dejanja, gre sklepati, da je »projekt« umika kipov iz javnega prostora politično motiviran, kar najstrožje obsojamo. S tem javnim pismom Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani zahteva zakonsko utemeljeno vrnitev kipov v parkovni kompleks protokolarnega objekta Brdo ali krajinsko,

Dekanat
Univerza v Ljubljani,
Akademija za likovno umetnost in
oblikovanje

Univerza v Ljubljani
Akademija *za likovno umetnost in
oblikovanje*

Erjavčeva cesta 23
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: +386 1 4212 500
dekanat@aluo.uni-lj.si
www.aluo.uni-lj.si

strokovno preverjeno in utemeljeno razvrstitev zbirke kipov v parkovnem območju Brdo in prenehanje grobega spreminjanja ter brisanja naše skupne umetnosti in zgodovine.

Zaposleni na UL ALUO:

prof. Alen Ožbolt, doc. dr. Petja Grafenauer, doc. mag. Metod Frlic, prof. Matjaž Počivavšek, prof. mag. Jože Barši, doc. Tomaž Furlan, prof. Eduard Čehovin, prof. Radovan Jenko, doc. Miha Klinar, prof. Domen Fras, doc. mag. Boštjan Drinovec, izr. prof. mag. Lucija Močnik Ramovš, prof. dr. Petra Černe Oven, izr. prof. dr. Nadja Zgonik, izr. prof. mag. Barbara Prinčič, prof. Marjan Gumilar, doc. Primož Jeza, prof. mag. Tanja Pak, prof. mag. Milan Erič, izr. prof. mag. Zora Stančič, izr. prof. Sašo Sedlaček, doc. mag. Andrej Kamnik, doc. dr. Tomo Stanič, prof. dr. Uršula Berlot Pompe, doc. mag. Marija Nabernik, prof. Boštjan Botas Kenda, doc. Suzi Bricelj, doc. mag. Martina Vuga, prof. Bojan Gorenc, doc. Lidija Pritržnik, izr. prof. mmag. Ksenija Čerče, doc. mag. Robert Černelč, prof. mag. Žiga Kariž, Matej Zonta, univ. dipl. pravnik, tajnik akademije, Miha Benedičič, tehniški sodelavec, Barbara Kalan, strokovna delavka, Admir Ganić, tehniški sodelavec, Darija Tratnik, strokovna delavka.